

İSMAIL SAYMAZ • Esas Duruşta Cinayet

İSMAIL SAYMAZ Rize’de, 11 Temmuz 1980’de doğdu. Halen gazetecilik üzerine yüksek lisans eğitimini sürdürdüğü Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi’ni bitirdi. Gazeteciliğe Rize’de başladı. Konya ve İstanbul’da yerel gazetecilik yaptı. Mayıs 2002’den beri *Radikal* gazetesinde muhabir olarak çalışıyor; insan haklı ihlalleri, düşünce ve ifade hürriyeti üzerine haberlere imza atıyor. Saymaz, başta Erzincan Davası olmak üzere, haberleri nedeniyle yirmiye yakın davada yüz yılı aşkın hapis cezası istemiyle yargılandı. 2014 yılında Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü’nün yılın “100 Basın Kahramanı” listesine alındı.

Kitapları: *Postmodern Cihad / Tarikat, Siyaset, Adalet Üçgeninde Erzincan Davası* (Kalkedon, Nisan 2010), *Hanefi Yoldaş / Gizli Örgüt Nasıl Çökertilir?* (Kalkedon, Mart 2011), *Nefret / Malatya: Bir Milli Mutabakat Cinayeti* (Kalkedon, Ekim 2011), *Oğlum Öldürdünüz Arz Ederim / 12 Eylül’ün Beş Öyküsü* (Postacı Yayınevi, Nisan 2012), *Sifir Tolerans* (İletişim Yayınları, Ekim 2012), *Sözde Terörist* (İletişim Yayınları, Kasım 2013).

Ödülleri: İstanbul Tabipler Odası Basında Sağlık Ödülü (2009), Metin Göktepe Jüri Özel Ödülü (2010), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basın Özgürlüğü Ödülü (2010), İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Ayşenur Zarakolu Basın Özgürlüğü Ödülü (2011), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yılın Söyleşi Ödülü (2012), Türkiye Yayıncılar Birliği Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülü (2012), ÇGD Bursa Şubesi Onur Ödülü (2013), Halkevleri Derneği “Halkın Hakları” Basın Ödülü (2013), Elektrik Mühendisleri Odası “Hasan Balıkcı” Onur Ödülü (2014), Abdi İpekçi Yılın Gazetecilik Ödülü (2014).

İletişim Yayınları 2010 • Bugünün Kitapları 164

ISBN-13: 978-975-05-1550-7

© 2013 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2014, İstanbul

EDITÖR Ahmet İnsel

KAPAK Suat Aysu

FOTOĞRAFLAR İsmail Saymaz arşivi

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Remzi Abbas

BASKI ve *CILT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İSMAİL SAYMAZ

Esas Duruşta Cinayet

Kışlalarda Neler Oluyor?



Babam Mustafa Saymaz'a...

İÇİNDEKİLER

MEHMETÇİK'İN KIYAMETİ	13
------------------------------------	----

BİRİNCİ BÖLÜM

ZORUNLU ASKERLİK: MEDENİ ÖLÜM	21
YARIM MİLYON MEHMETÇİK.....	21
VATAN BORCU NE KADAR?.....	25
2009'DA DEVLET SIRRIYMIŞ.....	29
BAKAN YILMAZ: ABD'DE BİLE OLUYOR.....	32
ASKERİ CEZAEVİNDE 12 EYLÜL MANZARASI.....	37
ÇIPLAK ARAMA DA VAR, KELEPÇELİ MUAYENE DE.....	41
AİHM: MEDENİ ÖLÜM.....	47

İKİNCİ BÖLÜM

DAYAKLA ÖLÜM	57
SOPAYLA VURA VURA ÖLDÜRÜLDÜ.....	57
İNTİHAR YASAĞI, CİNAYET SERBEST.....	63
KATİLİ İFADESİNİ ALDI.....	67
FLORESAN MİZANSEN, İMZALAR SAHTE.....	73

ZORLA ORAL SEKS, COPLA TACİZ.....	78
YARBAY VE BAŞÇAVUŞTAN EMİR:	
“DİSİPLİN İÇİN DÖVÜN!”.....	82
EMİR KOMUTA ZİNCİRİ İÇİNDE İŞKENCE.....	85
İŞKENCENİN FATURASI: 500 TL.....	88
BAŞÇAVUŞUN KIYAĞI:	
CEZAEVİNDE BABA OLAN MAHKÛM.....	93
ASKER ÖLÜSÜ TAVUK ÖLÜSÜ GİBİ.....	97
DİSKO'DA BİR ŞEHİT.....	102
IZDIRAP TAŞI.....	105
KIŞLADA BİR KERBELA.....	110
SAKİNLEŞSİN DİYE KELEPÇE TAKMIŞ.....	114
ADALETİN KANTARI, KANTAR'IN ADALETİ.....	118
'BANA EBRU GÜNDEŞİ ÖRNEK VERDİLER'.....	123

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİLAHLA ÖLÜM	135
EREN ÖZEL, NEFRET CİNAYETİNE Mİ KURBAN GİTTİ?.....	135
DÖRT SENARYO, TEK GERÇEK: ÖLDÜRÜLDÜ.....	138
'OĞLUMU BENİM YÜZÜMDEN İNFAZ ETTİLER'.....	144
PROF. ARICAN: BÖYLE KAZA OLMAZ.....	147
BİR BAYRAM, BİR FELAKET.....	152
ŞAKA DEĞİL, CİNAYET.....	155
O TETİĞE NİYE BASTI?.....	162
SEVAK'IN KATİLİNE DÖRT YIL BEŞ AY HAPİS.....	167
'BİZ ÖTEKİ OLDUĞUMUZU ANLADIK'.....	170

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İNTİHAR	185
NİHAT KENDİNİ SON ÜÇ GÜNDE NİÇİN ÖLDÜRDÜ?.....	185
KALİFORNİYA'DAN MARAŞ'A BİR İNTİHAR YOLCULUĞU.....	191
TURGUT'UN 38 GÜNÜ.....	197

BEŞİNCİ BÖLÜM

BOMBAYLA ÖLÜM	205
BİR ERDEN CANLI BOMBA YARATMAK	205
OTTOWA YASASI ÇUKURCA'DA GEÇMİYOR	216
BİR BÖLÜK ÖLÜME GÖNDERİLDİ	223
ASKERİ MAHKEME: PKK DEĞİL, BİZ YAPTIK	230
FAR IŞIĞINDA BOMBA TAŞITTIRDILAR	233
CESET PARÇALARI TARLALARDAN TOPLANDI	240
SANKİ SEBZE HALİ...	245
KIŞLADA SAHTE KAMERA	252
ÖLEN ÇAVUŞLAR SUÇLUYMUŞ!	259
YOKSA SABOTAJ MI?	266
'BENİM TOLGAM YOK, VATAN SAĞ OLSA NE OLUR?'	271
Sonsöz	287
ER MEZARI GÖRÜLMÜŞTÜR	287

*"Mızıka alındı, düğün mü sandın?
Al yeşil bayrağı gelin mi sandın?
Yemen'e gideni gelir mi sandın?.."*

– BİR ERZURUM TÜRKÜSÜ

MEHMETÇİK'İN KIYAMETİ

“Koşuuuş, kalkkk!”

Er Esat Mengilli ve teknil koğuş, Emirdağ'ın ayaza kesmiş sabahına, işte bu haykırıyla uyandı. Yatakları derleyip banyo sırasına girdiler; bir çırpıda tıraş oldular. Sonra, Er Mengilli'nin de içinde olduğu ikinci bölük, içtima alanına doluştu.

Afyonkarahisar Emirdağ 3. Jandarma Tabur Eğitim Komutanlığı'nda, 7 Şubat 2007 sabahında sıra dışı bir telaş vardı. Çünkü o sabah 2.400 metrelik, teçhizatlı ve silahlı test koşusu yapılacak. Yarışı kazanan bölük flama almaya hak kazanacak, kaybedenler ise flamadan olacaktı. Başçavuş Özay Ayvaz, takım komutanı olduğu ikinci bölüğe bir şahin edasıyla baktı. Yanında Tabip Asteğmen Caner Geveci ve Başçavuş Ali Önal vardı.

Halihazırda, 69 asker çeşitli mazeret, rapor ve izinler nedeniyle koşuya katılmadığı için, 229 kişilik mevcutla yarışa katıldılar. Tabip Asteğmen Geveci, soluksuz ve kıpırtısız şekilde bekleyen bölüğe, “Aranızda koşamayacak olan var mı?” diye sordu.

Kalabalıktan, Er Mehmet Bal el kaldırdı, iki adım öne çıktı. Bal'ı beş asker daha izledi.

Başçavuş Ayvaz'ın kan beynine sıçradı. Önce Bal'ı, sonra beş askeri, bölüğün önünde küfredip tokatladı. Yapılan sağlık kontrolünden sonra altı asker koşudan muaf tutuldu. Astsubay Ayvaz, bir kez daha, ayrılmak isteyen olup olmadığını sordu.

Er Mengilli, el kaldırıp kaldırmamakta tereddüt içindeydi. Diğer askerlere göre yaşlı sayılırdı. Yüksekokulu terk etmiş, iş tutamamış ve 27 yaşındayken, aniden karar alıp Türk Silahlı Kuvvetleri'ne (TSK) katılmıştı. Ailesinin tek oğluydu.

Askerliğe başladığı 24 Kasım 2006'dan beri, ömründe görmediği çileyi görmüştü. Antakya'nın sığağından Emirdağ'ın ayazına geldiği yetmezmiş gibi, acemilik görevi bitmediği için, üst devre askerlerin eziyetine de maruz kalıyordu.

İçtimada tekme ve küfür

Aslında bir süredir rahatsızdı. Bu rahatsızlığını koşudan bir hafta önce Uzman Çavuş Mustafa Korkmaz'a iletmişti. Korkmaz umursamamıştı. Diğer taraftan, Er Mengilli, revire gitmesi halinde 'sıhhiyecisi Hasan'ın işkencesine uğramaktan çok korkuyordu. Revir sorumlusu olan 'Hasan' gelenleri, sözde hastalıklarını anlayabilmek için yat-kalk talimine tabi tutuyor, yerlerde süründürüyor, dövüyor; bazen küfürler ederek kovuyordu.

Er Mengilli, kısa bir kararsızlıktan sonra el kaldırdı. "Rahatsızım, nefes almakta zorlanıyorum komutanım," dedi. Onu, Er Tarık Ata Karakurt ve Musa Karaca izledi.

Başçavuş Ayvaz burnundan soluyordu. Üç eri tekmeyle dövdü. Savurduğu tekme, Er Mengilli'nin göğsüne isabet etti. "Sizi sinkaf ederim, vatan haini şerefsizler! Öldürü-

rüm! Koşacaksınız, aksi takdirde sizi süründürürüm!” diye bağırdı.¹

Sonra bölük, koşunun yapılacağı Suvermez köyü yolu üzerindeki bir kömür deposunun önüne yürüdü. Hava açık, sıcaklık üç derecedeydi. Önce dördüncü, sonra üçüncü bölük koştu. Saat 10.43'te ikinci bölük piste çıktı. Hepsi tüfekli ve teçhizatlıydı.

Heyet başkanı Yüzbaşı Cihat Çelik zaman tutmak için bitiş noktasında bekliyordu. İkinci Bölük Komutanı Yüzbaşı Levent Birsin ve üç kişinin bulunduğu askeri araç ile bir ambulans, koşanlara eşlik ediyordu. Başçavuş Ayvaz ile posta komutanlığı yapan uzman çavuş Mustafa Korkmaz, Muhittin Baş ve Sinan Almış ise grupla beraber koşuyordu.

Koşuda işkence

Bitişe 500 metre kala Er Mengilli yere düştü. Ayağa kalkamıyor; ağzından ve burnundan yeşil bir sıvı akıyordu. Koşudaki askerlerden Mesut Yılmaz'a bakılırsa Başçavuş Ayvaz ve Uzman Çavuş Almış, yere yığılan Er Mengilli'yi kollarına girip zorla ve sürükleyerek koştururken, bir yandan ayaklarıyla ve sopalarla baygın haldeki askere vuruyordu. Yılmaz, “Arkama baktığım sırada, her iki komutan da Esat'a tekmeyle vuruyorlardı,” diyordu. Er Medeni Yıldırım ise Uzman Çavuş Muhittin Baş'ın da vuranlar arasında olduğunu anlattı.²

Er Mengilli, kalkacak halde değildi. Koşuya eşlik eden ambulansa bindirildi. Bitişe geldiğinde, araçtan indi. Ambu-

1 Eskişehir Hava Kuvvetleri Komutanlığı 1'inci Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 2009/35 esas, 2009/507 karar numaralı ve 21 Temmuz 2009 tarihli iddianamesi.

2 Eskişehir Hava Kuvvetleri Komutanlığı 1'inci Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 2013/34 esas, 2013/574 karar numaralı ve 23 Ekim 2013 tarihli gerekçeli kararı, s. 19-21.

lansa dayanarak, ayakta durmaya çalıştı. Bir teğmen, durumun kötü olduğunu fark edip “Adın ne?” diye sordu. O da güçlkle “Esat,” diyebildi. Teğmen, “Memleket nere?” diye sordu. Er Mengilli, “Kendimi iyi hissetmiyorum,” dedi ve çömeldi. Durum acildi. Ambulansla Emirdağ Devlet Hastanesi’ne getirildi.

Bu esnada, bitiş noktasında, Ayvaz’ın küfürleri duyuluyordu. Ayvaz, askerlerin iddiasına göre, “İçinizden böyle şerefsizler, böyle orospu çocukları çıkıp flamayı kaybettiriyor! Geberiyor, zaten ölmezse ben öldüreceğim! Gebersin şerefsiz!” diye bağırdı. Korkmaz da “Vatan haini gebersin! A... koduklarım yüzünden flama koşusunu kaybettik. Ağzından kan geliyor a... koduğumun oğlu, ölüyor,” diye küfretti. Baş “Askerin biri geberiyor,” derken, Almış da “Gebersin orospu çocuğu,” diyerek, arkadaşlarına katıldı.³

Er Mengilli, hastaneye getirildiğinde, saat 11.30’du. Nabız ve solunumu durmuştu. Yarım saat hayata döndürmek için mücadele verildiyse de çabalar sonuçsuz kaldı: Ve Er Mengilli, 28 yaşında can verdi. Ölüm nedeni, ‘kalp yetmezliği’ diye kayda geçirildi.

Dayaktan mı, koşudan mı?

Er Mengilli, askerliğine kadar sapaşağlam bir gençti. TSK’ya teslim olurken bir hastalıktan söz etmemişti. Şu halde hastalık, dayaktan ötürü mü başgöstermişti? Buna karar verebilecek merci, Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulu’ydu. Kurula göre, Er Mengilli’nin vücudunda şok cihazı izi dışında darp bulgusu yoksa da, bu dövülmediği anlamına gelmiyordu. Sonuç olarak ölüm; ya dayaktan ötürü, ya koşuda harcanan eforun kalp rahatsızlığını aktif hale getirmesinden ya

3 Avukat Altan Ulutaş’ın 1’inci Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Mahkemesi’ne sunduğu tarihsiz dilekçe.

da her nedenden kaynaklanıyordu. Ayrım yapmak mümkün değildi.⁴

Er Mengilli'nin ölümünden iki buçuk yıl sonra dava açıldı. Başçavuş Ayvaz ile uzman çavuşlar Korkmaz, Baş ve Almış'a Askeri Ceza Kanunu'nun (ACK) 118. maddesine göre, 'ölümle neticelenen asta müessir (kötü) fiil' suçundan, on yıldan az olmamak kaydıyla hapis istendi. Ayrıca Ayvaz'ın, koşudan önce üç askeri darp ettiği için, ACK'nin 117. maddesine göre, 'müessir fiil' suçundan iki yıl hapis istemiyle üç kez cezalandırılması önerildi.

Dava baştan kaybedildi

Aslında bu davadan çıkacak sonuç, Er Mengilli'nin öldüğü gün belliydi. İddiaya göre, askerleri yemekhanede toplayan üst rütbeliler, "Yapılacak soruşturmalarda Esat'ın hastalığını söylemediğini anlatın," diye baskı yaptı.⁵ Yargılama sırasında sanıklar, haklarındaki iddiaların tümünü reddetti. Dava, 23 Ekim 2013'te bitti.

Askeri mahkeme, Ayvaz'ın koşudan önce üç askeri tokatladığına, koşuda Baş ve Korkmaz ile birlikte Er Mengilli'yi sürükleyip ayaklarına vurduğuna; tekme atıp sopayla darp ettiğine hükmetti. Gerekçeli kararda, "Sanığın müteveffayı (öleni) koşuya zorlayıp yerde sürüklediği, koluna girdiği zaman bacaklarına ayağıyla, yere düştüğü zaman tekme ve sopalarla vurduğu" kayda geçirilirken, "Görevli personel olarak koşamayanlara yardım etmesi gerekirken koşamayan müteveffaya darp ve cebir uygulayarak işini daha da zorlaştırdığı" vurgulandı.

O halde, ağır bir ceza verilmesi gerekmez miydi?

4 Adli Tıp Kurumu 3'üncü İhtisas Kurulu'nun 23 Mayıs 2008 tarih ve 1928 karar numaralı raporu.

5 Avukat Altan Ulutaş'ın dilekçesi.